Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 66. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го КВІТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 7, 1984 No. 66. VOL. XCI.

ГРОМАДИ ФЛЬОРИДИ СКЛАЛИ ПОНАД 25,000 НА ФОНД НТШ

Група учасників свята в Маямі.

Ню Йорк. — Впродовж дев'ятиленної подорожі, від 23-го до 31-го березня ц.р., голова Наукового Товариства ім. Шевченка д-р Ярослав Падох і його дружина відвідали більші українські поселення на Фльориді, а саме Маямі, Норт Порт, Ворм Мінерал Спрінгс і Сейнт Пітерсбург, які з нагоди 110-річчя НТШ склали понад 25,000 долярів на його ювілейний фонд, а зокрема на сплату його новопридбаного дому з приміщеннями для бібліотеки й архівів того Товариства.

Поїздка відбулася на запрошення Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Маямі, які в неділю, 25-го березня, влаштували святочний концерт у пошану Тараса Шевченка в 170-ліття його народження. На програму концерту склалися: молитва пароха української католицької церкви о. Ричарда Семінака, вступне слово д-ра Юрія Цегельського, гимни, промова д-ра Я. Падоха, деклямації молоді, виступ пяніста і докторанта музики Богдана Сперкача і заключне слово Люби Кобрин. Дохід з концерту передано на фонд НТШ.

По полудні, в домі Українсько-Американського Клюбу, відбулося святочне зібрання присвячене 110-річчя НТШ, на яке прибуло біля 150 осіб, в тому дійсні члени НТШ д-ри Едвард Жарський, Юрій Тершаковець, Степан Росоха, та пархи обох місцевих церков о. митрат протопресвітер Степан Біляк та о. Р. Семінак. Доповідь про НТШ, його історію, здобутки й майбутні завдання виголосив д-р Падох, а приявні дійсні чле-

Закінчення на ст. 4.

ПОМЕР КОМПОЗИТОР І ДИРИҐЕНТ Г. КИТАСТИЙ

Сан Дієго, Каліф. — З Каліфорнії повідомили, що там у ранніх годинах в п'ятницю 6-го квітня 1984 року, помер після тяжкої недуги пістряка св. п. Григорій Китастий, композитор і дириґент славної Капелі Бандуристів. Народжений в 1907 році на Полтавщині, Г. Китастий закінчив Музичний Інститут ім. Лисенка, а з 1941 року став мистецьким керівником Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, з якою концертував в Европі, З'єднаних Стейтах Америки та по всіх країнах українського поселення у вільному світі.

Св. п. Г. Китастий.

Після переїзду Капелі Бандуристів з Европи до ЗСА осідком Капелі було місто Дітройт, Миш., хоч бандуристи проживали і проживають в інших містах Америки, а тільки для проб з'їжджаються до одного міста, або роблять проби окремо.

Неперевершений їхній мистецький керівник втішався великою пошаною і популярністю української спільноти на поселеннях у вільному світі, бо, здається не було країни, у якій компактною масою живуть українські люди, де не бувала б Капеля, несучи їм розраду і високе мистецтво. За свою понад півсторічну мистецьку діяльність він скомпонував і аранжував сотні українських пісень для чоловічого хору в супроводі бандур та твори для мішаного хору і сольоспіву під акомпаньямент фортепіяно.

Любителі співу Капелі Бандуристів напевно пригадують собі такі відомі пісні в обробці Г. Китастого, як: „Нагадай бандуро співами", „Марш Україна", „Карпатські січовики", „Вставай народе!", слова Івана Багряного, „Поему про Конотопську битву", „Пісню про Юрка Тютюнника" та багато інших.

Тіло покійного Г. Китастого привезуть на український пантеон до Бавнд Бруку де в п'ятницю, 13-го квітня, буде відправлена Панахида у похоронному заведенні Конроя. В суботу, 14-го квітня, о год. 10-ій вранці правитиметься Служба Божа за спокій душі Покійного. Після Богослужби відбудеться поховання тіла на місцевому цвинтарі св. Андрія.

Св. п. Г. Китастий залишив в жалобі багаточисленну родину і велику українську спільноту, якій він служив до останніх днів свого трудолюбивого життя.

Королеву обвинувачують у проарабських симпатіях

Лондон, Англія. — Королева Великобританії Єлисавета II, яка щойно кілька днів тому повернулася з офіційних відвідин Йорданії, потрапила під „словесний обстріл" жидівського населення в Англії за те, що, перебуваючи в Йорданії, королева висловилася із співчуттям про палестинців і, як виглядало, віднеслася критично до побудови все нових поселень для жидівських мешканців на арабських землях, забраних у 1967 році війною у палестинців.

Нарікання англійців жидівського походження підтримали також великі англійські часописи, які уважають, що королева „втрутилася в політику", і це вже другий раз за останні кілька місяців. Перший „промах" супроти „високої політики", в яку англійській королеві не вільно вмішуватися, стався в різдвяний час, коли вона виступила на радіо і телевізії, з Індірою Ганді, прем'єром Індії, що мало означати, мовляв, „завелику увагу королеви для країн Третього світу".

Королева Єлисавета відвідала Йорданію останнього тижня на пораду її кабінету, і це якраз на першому бенкеті в її честь, у понеділок, 26-го березня, королева сказала із співчуттям про „найбільшу трагедію, яка спіткала палестинський народ" і що, мовляв, перед цією трагедією бліднуть інші страждання народів у цей час. Протягом її візити в наступні дні королеві показали мапу ізраїльських нових поселень на відібраних у палестинців землях, і королева назвала таку жваву діяльність нових поселенців „пригноблюючою" і зложила вінок від себе на пошану арабського „Невідомого воїна" під монументом, що збудований для пам'яті тих вояків-арабів, які загинули в боях з ізраїльцями. Третьою „каплею, що переповнила чашу" ізраїльського терпцю, було те, що королева Єлисавета назвала постійні налети ізраїльських літаків на арабську територію — „застрашуючими".

На критику Бакінгемський палац дав відповідь, що королева зовсім не зробила цими словами ані діями ніякого „промаху", ані були ці уваги „політичними", а лише „нормальними, неполітичними елементами в звичайній поїздці".

По повороті до Лондону першою офіційною функцією королеви Єлисавети було привітати на полуденку у Віндзорському замку президента Ізраїля Хаїма Герцога, який сам був колись англійським підданим, бо народився у Бельфасті і навіть служив у британському війську під час Другої світової війни. Президент Герцог запросив королеву приїхати з візитою до Ізраїля при цій нагоді, за що з радістю вхопилася англійська преса. Але з поінформованих кіл у Лондоні сказали, що такого в пляні королеви покищо нема, а якщо й буде, то це справа майбутнього. Досі бо, вже з самого 1948 року, коли заснувалася держава Ізраїль, ні один король англійський ані королева не відвідували Ізраїлю.

К. ЧЕРНЕНКО ВИМАГАЄ „КОНКРЕТНИХ ЖЕСТІВ" ВІД ЗСА

Москва. — Совєтський лідер Константин Черненко зробив у середу, 4-го квітня, заяву, в якій сказав, що ЗСА повинні зробити конкретний жест, щоб показати щирість своїх бажань переговорів з Совєтським Союзом.

У своїй відповіді Соціялістичному інтернаціоналові, групі соціялістичних партій Заходу, яка вимагала відновлення переговорів про зменшення озброєння, Черненко повторив попередні твердження Москви, що ЗСА намагаються здобути військову перевагу і повинні показати свою готовість до ведення переговорів.

„Ми поділяємо ваш погляд, висловлений у вашому заклику, що необхідно працювати для зміни на краще, — сказав Черненко у своїй заяві, яку опублікувало совєтське офіційне агентство ТАСС. „Так, діялог потрібний, включаючи, звичайно, діялог між Совєтським Союзом і ЗСА. Одначе, це вимагає відповідної готовости з боку ЗСА. Адміністрація ЗСА, хоч і проголошує бажання розмовляти, не підтримала такого бажання нічим конкретним".

Черненко сказав, що питання заключається не в готовости вести переговори, а „радше в готовності усунути перешкоди, які були створені під час переговорів про ядерне озброєння та його обмеження".

Західні дипломати вважають, що відносини між Москвою і Вашінгтоном залишаться напруженими так довго, як довго Москва намагатиметься вплинути своєю грубою політикою проти переобрання президента Роналда Регена.

Говорячи про брак позитивних кроків з боку ЗСА, Совєтський Союз не тільки сам нічого не робить у тому напрямі, але своїми діями далі намагається погіршити положення. Наприклад, у середу ЗСА, Британія і Франція були змушені висловити протест Совєтському Союзові за його порушення нормального повітряного сполучення з Західнім Берліном у наслідок проведення совєтських військових летунських маневрів, включаючи так званий „берлінський повітряний коридор".

Крім показу військової сили у Східній Німеччині, Совєтський Союз проводить великі морські маневри у північній частині Атлантійського океану та в інших водах.

КОУАО відбув збори

Ню Йорк. — В неділю, 25-го березня ц.р., тут у приміщенні Товариства „Самопомочі" відбулись звичайні Річні загальні збори Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій — Відділу УККА Метрополітального Ню Йорку, у яких взяли учать 30 представників складових організацій.

Збори обрали на черговий рік Управу КОУАО, яку погодився очолити, вже четвертий раз підряд інж. Михайло Шпонтак. Крім нього до Управи увійшли: ред. Ігор Длябога, Леся Ґой мґр Ярослав Славка, адв. Юрій Волинець, Василь Сосяк — заступники голови, мґр Осип Рожка — секретар Микола Хоманчук, Михайло Юзенів — фінансова комісія, Корнель Василик, інж. Лев Пришляк, М. Хоманчук, Василь Магаль, В. Расяк, Мирон Заліпський, Петро Гарайда, Микола Стеців, Іван Вітюк — референти Національного Фонду, Олена Гентіш, Тарас Гірняк — імпрезова комісія, мґр Теодор Воляник, Стефанія Рудик, Микола Вітенко — організаційна комісія, Богдан Гаргай, мґр Борис Потапенко — комісія зовнішніх зв'язків, Оксана Луцька — пресова референтка, залишено місце для референта англомовного, вільні члени — ред. Володимир Левенець і мґр Онуфрій Германюк; мґр Іван Винник — голова Контрольної

Закінчення на ст. 4.

Нова хунта в Ґвінеї схиляється до Заходу

Конакрі, Ґвінея. — Військова хунта, яка захопила у вівторок, 3-го квітня, владу в цій західньоафриканській країні, обіцяла у своїй заяві сприяти приватному секторові економіки та шанувати права людини.

В той час, як військові виступили з такою заявою, життя в країні та в столиці Конакрі повернулося до нормального, основна маса населення спокійно продовжує свою буденну діяльність і виявляє не велике зацікавлення тим, що сталося.

Одначе, пересічний пішоход на багатолюдній центральній вулиці столиці, запитаний кореспондентами дати свою оцінку переворотові, сказав: „Це, що сталося, можливо, і добре. Але ще занадто скоро говорити про це".

Зв'язок із зовнішнім світом частинно був відновлений, але кордони країни залишаються покищо закритими.

В заяві військових старшин, які правлять тепер країною, тобто в заяві Правлячого військового комітету національної поправи, говориться, що уряд „дасть перевагу виробникам закордону та в міських районах користати з доходів своєї діяльности". Заява також запевняє „пошанування всіх прав, особливо права висловлювання", додаючи, „Ніхто більше не буде боятися з огляду на свої переконання".

Це повідомлення було першою офіційною заявою нової влади, яка визначає погляди військової хунти на економічне, соціяльне і політичне життя країни.

Військовий переворот стався лише тиждень після смерті довголітнього радикального президента Ґвінеї Ахмеда Секу Туре. Із смертю Секу Туре вмерла його „соціялістична" політика.

У заяві військової хунти не критикується прямо самого Секу Туре, але виразно засуджується „деяких його товаришів" та „февдальне гноблення його сім'ї". Багато високих постів в уряді займали члени сім'ї Секу Туре і його племені малінке.

Представники Комітету відзначення 40-річчя УГВР відвідали УНСоюз

Гості і господарі під час зустрічі в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Джерзі Сиmі, Н. Дж. — В п'ятницю, 30-го березня ц.р. Екзекутиву УНСоюзу та редакцію „Свободи" відвідали члени Громадського Комітету для відзначення 40-річчя Української Головної Визвольної Ради, а це: д-р Тарас Гунчак, Євген Стахів, проф. Василь Калинович, д-р Роман Борковський, інж. Роман Рогожа, Іван Дмитрик, ред. Роман Ільницький і ред. Уляна Любович.

Голова Комітету проф. д-р Т. Гунчак зложив на руки головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса особливі привітання з приводу святкувань 90-річчя цієї громадської та братської організації та звернув увагу на те, що коли українська вільна громада святкує 90-ліття організованого зусилля української еміграції в Америці, майже одночасно та сама громада буде відзначувати 40 років від постання УГВР, яка впродовж одного десятиліття очолювала визвольні змагання української нації під час і після Другої світової війни.

І так як УНСоюз рішив свій ювілей відзначати культурною імпрезою на високому рівні, так і Громадський Комітет відзначування 40-річчя УГВР підготовляє при помочі найкращих наших мистецьких сил великий концерт, який відбудеться в суботу, 5-го травня ц.р., у залі Купер Юніон в

Закінчення на ст. 4.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УАКР

Нюарк, Н. Дж. — В суботу, 14-го квітня, ц.р., о год. 6:30 вечора в залі української православної церкви св. Вознесіння, при 650-652 Ірвінґтон авеню в Мейплвуді, відбудуться Загальні збори Відділу Української Американської Координаційної Ради. Присутнім буде представник Екзекутиви УАКР з Ню Йорку. Право участи у Загальних зборах мають тільки платники Громадського Фонду, які заплатили вкладку за 1983 рік, або 1984 рік. Вкладку можна буде заплатити при вступі на залю.

У СВІТІ

ВСЕ БІЛЬШЕ І БІЛЬШЕ студентів сільсько-господарської школи в польському містечку Мєте, де розпочалася боротьба проти комуністичних властей і їх затії усунути розп'яття та інші символи релігії з приміщень школи, повертаються на навчання. Представники уряду і Католицької Церкви намагаються в той сам час полагодити справу мирним шляхом. Директор школи Ришард Доманьскі заявив, що „положення успокоюється". Приблизно 200 студентів із 600 повернулися на навчання у вівторок.

З ІРАНО-ІРАКСЬКОГО фронту повідомляють, що іракські винищувачі та гелікоптери посилено обстрілювали іранські становища вздовж усього фронту. Далі приходять нові повідомлення про використання Іраком у війні з Іраном хемічної зброї, тобто так званого „гірчичного газу". Не зважаючи на рішучий осуд Іраку Об'єднаними Націями, Ірак продовжує хемічну війну і вперто заперечує, що його війська вживають хемічну зброю проти іранців. Останнім часом повідомили, що в лікарні австрійської столиці Відні помер уже четвертий іранський вояк поражений „гірчичним ґазом".

ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ в середу, 4-го квітня, паралізували східню частину Франції, де знаходяться націоналізовані заводи виробництва сталі. Уряд плянував звільнити 25,000 робітників. Тисячі робітників запротестували проти звільнення, вони заблькували залізниці та шосейні маґістралі. Зменшення кількости робітників у сталедобувній промисловості зарядив сам президент Франсуа Міттеран у рамках перебудови сталедобувної промисловости Европейського спільного ринку. Опинившись перед рішучим протестам французьких робітників, Міттеран правдоподібно буде змушений вислухати їх.

УРЯД ЗАХІДНЬОЇ Німеччини, затривожений великою шкодою, яку завдає лісам сучасна промисловість і автомобільний транспорт, видав розпорядження про суворішу контролю над фабриками і автомобілями, щоб не допустити до катастрофічного занечищення повітря. Міністер внутрішніх справ Західньої Німеччини Фрідріх Ціммерман заявив з приводу цього, що західньонімецький уряд постарається ширше співпрацювати у міжнародному маштабі у справі зменшення занечищення довкілля та ліквідації причин такого занечищення.

ТОДІ, ЯК У північноіндійському стейті Пунджаб введено надзвичайний стан, щоб припинити заворушення сікхів, у столиці Індії Ню Делі в середу, 4-го квітня, пройшли бурхливі демонстрації гіндусів, які протестували проти сікхських розправ над гіндуським населенням Пунджабу, який в основному заселяють сікхи. Розлючені натовпи народу обкидали поліцію камінням, били палицями. Офіційно повідомили, що понад 21,000 поліції брали участь у розгоні демонстрацій. Не зважаючи на впровадження надзвичайного стану, в самому Пунджабі продовжуються бунти і демонстрації сікхів.

КИТАЙ ПОВІДОМИВ у середу, 4-го квітня, що його артилерія знову обстріляла в'єтнамські становища в різних місцях спільного китайсько-в'єтнамського кордону, розгромлюючи пости спостереження, артилерійські становища, склади боєприпасів, вбиваючи і поранивши велике число в'єтнамців. Китайське телебачення показувало обстріл китайською артилерією в'єтнамських становищ. Міністерство закордонних справ Китаю заявило, що його війська відповіли у формі самооборони на в'єтнамські провокації.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ подав до публічного відома, що службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) викрили і арештували агента контррозвідки, військовика, який продав за 11,000 долярів списки з прізвищами тих агентів, які працювали досі для двох сторін — З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу. Речники Департаменту справедливости заявили, що заарештований Ричард Креґ Смит з Белв'ю, Вашінґтон, передав росіянам цінні інформації про працю багатьох членів контррозвідки, за допомогою яких Вашінґтон розкривав совєтських шпигунів на території ЗСА і в країнах НАТО.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ трьох кандидатів на президента від Демократичної партії перенеслась тепер з Ню Йорку, де переможцем вийшов колишній віцепрезидент Волтер Мондейл, до Пенсильванії. Там передвибори відбудуться в наступний вівторок, 10-го квітня. Беручи до уваги дещо захитану економіку стейту демократичні кандидати, взоруючись на нюйоркському досвіді, обіцяють виборцям „золоті грушки на вербі", щоб тільки здобути якнайбільше голосів. Згідно з переведеним опитом В. Мондейл і сенатор з Кольорадо Ґері Гарт отримали в опитах однакову кількість голосів. Проповідник Джессі Джексон надіється також на велику підтримку негритянського населення, яке масово голосує знаючи, що участь у виборах є доброю формою показати на зовні свою силу. Мондейл далі продовжує атакувати Гарта і веде, як кажуть спостерігачі, свою виборчу кампанію на низькому рівні забарвлену демагогією.

ПРЕДСТАВНИЦТВО З'єднаних Стейтів Америки в Раді Безпеки Об'єднаних Націй наклало вето на резолюцію, яка засуджує не тільки нікараґуанських антикомуністів, але також ЗСА за мінування портів. Перед голосуванням в Раді Безпеки відбулась майже чотириденна дискусія, яку заініціювали нікараґуанські сандіністи проти Америки, яка, мовляв, підготовляє агресію не тільки проти Нікараґуа, але також інших держав в Центральній Америці. Речники ЗСА назвали закиди Нікараґуа „незбалянсованою кампанією" проти Америки, яка систематично ведеться усіми комуністичними і прокомуністичними державами. В голосуванні взяло участь 13 держав, в тому числі заприязнені із ЗСА держави такі як Франція, Голляндія і Пакістан голосували за резолюцією. Великобританія стрималась від голосування.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту Маріо Квомо наклав вето на законопроєкт раніше схвалений стейтовою леґіслятурою, який встановляє кару смерти за зумисне вбивство і вбивство поліціянтів. Квомо заявив кореспондентам, що практика існування кари смерти в багатьох стейтах виказала, що злочини цілком не зменшились і кара смерти не мала жадного впливу на злочинців. Це вже восьмий рік підряд губернатор Ню Йорку накладає вето на законопроєкт кари смерти. З огляду на те, що прихильники кари смерти не мають більшости в леґіслятурі, накладене вето залишиться в силі, бо для переголосування вета потрібно принаймні 100 голосів.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ кажуть, що першою особою, яка переконувала президента Ронлда Регена, щоб він зрезиґнував з продажу ракет й іншої модерної зброї для Йорданії і Савдійської Арабії був сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті. Бейкер вів тиху акцію проти цієї контроверсійної торговельної трансакції, яка могла ще більше скомплікувати відносини на Близькому Сході і внести непорозуміння в обидвох палатах Конгресу.

ЧИСЛЕННІ ВПЛИВОВІ республіканці думають, що ціла афера довкола особи новонайменованого генерального прокуратора Едвина Міса, який тепер є дорадником і близьким співробітником президента Роналда Регена, є спритно спрепарована демократами з пропаґандивною метою далі підривати престиж Уряду і показувати пальцем на осіб, які, мовляв, займають високі становища в Адміністрації і рівночасно мають „нечисті руки", якщо йдеться про приватне життя та фінанси. Крім того демократи використовують справу Міса для передвиборчої кампанії, доказом чого є численні виступи трьох демократичних кандидатів з показуванням пальцями на Міса, який став через ніч „контроверсійною особою", — кажуть республіканці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумнівна перемога Мондейла

Перемога колишнього віцепрезидента Волтера „Фріца" Мондейла у передвиборах в нюйоркському стейті в минулий вівторок 3-го квітня ц. р. безумовно підвищила його шанси стати офіційним кандидатом Демократичної партії у листопадових виборах, але вона далеко цієї справи ще не вирішила. Поминаючи, що йшлося тут про 285 стейтових делеґатів на партійну Конвенцію, при чому 252 делеґати будуть розподілені між Мондейла, Ґері Гарта і Джессі Джексона за пропорційний відсоток отриманих голосів, проте впереді ще багато дальших передвиборів. Усі ці три кандидати аґітують тепер за собою у стейті Пенсильванія. Конвенція відбудеться 16-19-го липня ц. р. у Сан Франсіско й охоплюватиме всіх 3,933 делеґати. Для отримання номінації треба буде мати за собою мінімум 1,967 голосів. У зв'язку з отими нюйоркськими передвиборами і перемогою Мондейла можна було почути на телевізійній сітці Ей-Бі-Сі цікавий коментар: передбачають, що ні один з названих трьох кандидатів не матиме за собою названої вгорі потрібної мінімальної кількости делеґатів. А якщо навіть матиме їх, то Демократична партія така розбита, що сумнівно, чи конвенція вибере його. Не є виключене, — слухали ми — що вирине несподівано „хтось третій", кого виберуть акламацією, керуючись критерієм, що обраний таким чином діяч має найбільше шансів перемогти Роналда Реґена. Називають сенатора Едварда Кеннеді, який ніби спекулює на таку можливість, але Кеннеді крім свого популярного прізвища не має ніяких інших даних стати президентом.

Все ж, нюйоркські передвибори з минулого вівтірка доказують, що американські виборці таки керуються у своєму виборі або логічним розумуванням, або здоровим інстинктом. Бо хоча всі три названі демократичні кандидати – лiберали, які достойно прагнуть зрівноважити державний бюджет коштом видатків на оборону країни і хоча кожний з них орудує грубою демагогією проти Реґена, проте таки з усіх тих трьох кандидатів Волтер Мондейл виявляє ще найбільше політичний досвід і розуміння державного інтересу З'єднаних Стейтів.

Ніхто з цих трьох кандидатів не має формату державного мужа, — кожний з них це тільки партійний політикан з амбіцією стати мешканцем Білого Дому без потрібних для такого становища кваліфікацій. Але єдиний Мондейл заявив, що Америка не може виректися своєї ролі лідера вільного світу, коли, наприклад, його суперник сенатор Ґері Гарт з Колорадо заявив, що „чому американські вояки мають гинути за те, щоб Франція і Німеччина мала нафту" — забувши, що йдеться не про нафту для Західньої Европи, а про диктат Совєтського Союзу над економікою вільного світу, якщо б він, Совєтський Союз, заволодів шляхами транспорту близькосхідньої нафти. Знову ж чорний проповідник Джексон взагалі не знає, що діється у світі і найменше з усіх цих трьох кандидатів орієнтується у проблемах внутрішньої і закордонної політики Америки, найменше з них орієнтується взагалі на політичній карті світу. У пресових і телевізійних коментарях можна вичитати пояснення, чому властиво Джексон далі кандидує і не зрікається безнадійної і безвиглядної виборчої кампанії, фінансованої частинно мільйонерами, частинно арабськими країнами, бо Джексон найменше забігається за голоси жидівських виборців в Америці. Мовляв — він матиме за собою таки коло 300-400 делеґатів, яких захоче „продати" на Конвенції тому кандидатові, який дасть найвищу ціну.

Всі три кандидати палко проповідують „детант" з СССР, всі три вони декларують, що виречуться дальшої продукції модерних ракет і суперсонічного бомбардувальника та будови нового літаконосця. Тому не диво, що ввесь совєтський пропаґандивний апарат підтримує кандидатуру Гарта, як найлівішого з трьох ліберальних кандидатів. Але Мондейл бодай заявив, що він, як президент зберігатиме Америку в західньому оборонному бльоці НАТО і буде дотримуватися прийнятих супроти НАТО зобов'язань, коли Гарт проповідує відкликання американських військ з усіх закордонних станиць — всупереч становищу НАТО, Південної Кореї, Японії й інших союзницьких країн.

Тому добре сталося, що вівтіркові вибори в стейті Ню Йорк, в якому є три і півмільйона зареєстрованих демократів, зменшили шанси виборчої перемоги Гарта, одного з найлівіших членів Сенату. Але назагал — це сумна ситуація, коли славетна, найчисленніша в Америці Демократична партія не могла видати з себе дійсно мужів державницького формату. Не дивниця, що дехто з американських коментаторів легковажно називає ці передвибори „цирком".

Володимир Левенець

ПІД ОБСТРІЛОМ СОВЄТСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ

Київська „Радянська Україна", орган ЦК комуністичної партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР надрукувала у числі з 17-го березня ц. р., довшу підвальну напасливу статтю Л. Нагорної, доктора історичних наук, яка силкується, мабуть, за наказом політичного відділу КГБ, відкинути і засудити питання тих українських авторів та журналістів, які у своїх писаннях підносять на повну ширину національне питання в СССР, яке все ще є ахіллесовою п'ятою, тобто не розв'язаним питанням російсько-комуністичної імперії.

При тій нагоді Нагорна „переїхалася" по українських наукових установах, які існують на поселеннях у різних країнах вільного світу. Вона пише: „Мозкові центри антикомунізму тепер особливо інтенсивно розробляють тактику ідеологічного проникання в соціялістичні країни. Активізується, зокрема, діяльність 'радянознавчих' центрів... Незмінний інтерес, який виявляють до нашої республіки центри антикомунізму, немає нічого спільного з науковими цілями, хоча і постійно ними маскується... За крикливими вивісками так званих української академії наук, українського вільного університету, наукового товариства імені Шевченка (в оригіналі всі назви згаданих інституцій написані з малої літери) ховаються жалюгідні пропагандистські центри, що існують завдяки подачкам імперіялістичних спецслужб".

Уже тільки ця наведена цитата про українські наукові установи в діяспорі кваліфікує автора, якого, без сумніву треба зарахувати до КҐБівських пропаґандистів, бо вона не має нічого спільного з науковим запереченням „політики іміґрантів" і працею ними створених чи перенесених з України установ. Крім того у статті Нагорної бракує логіки: замість того, щоб продовжувати говорити про наукові установи і авторів „фальсифікаторів", вона хоче заімпонувати читачеві цифрами з виробництва, кажучи, що „за роки радянської влади, ознаменований її стрімким злетом до вершин соціяльного проґресу, обсяг промислового виробництва України за 60 років збільшився майже в 300 разів". Авторка статті каже що ці й інші досягнення „буржуазні" 'українознавці' здебільшого замовчують їх. Вони вибирають насамперед питання політико-правового статусу України у складі СССР". Вона цитує при тому публіциста Анатолія Камінського, який слушно каже, що найважливішим завданням українців в діяспорі під теперішню пору є включити наші акції у різні зовнішньополітичні проєкти Заходу, як, наприклад, розбудова інфраструктури демократії і публічної дипломатії, що її проголосив президент Роналд Реґен у Лондоні, Великобританія в 1982 році. А. Камінського Нагорна називає „теоретиком сучасного українського буржуазного націоналізму".

Совєтських пропаґандистів заболіли до живого заклики, що їх вони називають „провокаційними", до деколонізації СССР. „Вони (тобто українські націоналісти) оголошують СРСР навіть не просто колоніяльною державою, — пише далі Нагорна, — а останньою імперією. Таким способом буржуазні ідеологи намагаються спрямувати природну ненависть народів до колоніялізму в русло антирадянщини. Їх ані трохи не бентежить при цьому той факт, що з національним минулим наша країна покінчила майже сім десятиріч тому". Значить Нагорна визнає, що „майже сімдесят років тому" Москва „розв'язала національне питання шляхом окупації численних країн, які в 1917-20 роках проголосили були свою незалежність.

Другим автором, який попав під обстріл совєтської пропаґанди, є проф. д-р Микола Чировський за його більшу працю „Вступ до української історії", перший том якої появився в 1981 році, що її авторка назвала „витвором буржуазного українознавства". Вона пише: „Відроджуючи найпримітивніші буржуазно-націоналістичні схеми 'самобутности', 'особливого шляху' України, він намагається провести глибокий вододіл між психологією українців і росіян, приписуючи українцям глибоку релігійність і крайній індивідуалізм. Співвідношення інтернаціонального і національного в духовній культурі соціялістичних націй зовсім недоступне обмеженому буржуазному світосприйманню".

Денаціоналізацію, примусову асиміляцію, культурну і мовну русифікацію України Л. Нагорна називає „найрізноманітнішими домислами і вигадками". Більш того, ці форми нищення українського народу і то урядовим порядком авторка окреслює „виходом культури народів за вузьконаціональні, патріярхальні рамки, створення основ нової комуністичної культури, що не знає національних бар'єрів і рівною мірою служить всім людям праці".

Вкінці Нагорна приходить до висновку, що заключення „буржуазної науки" далекі від правди, очевидно тільки тому, що над нею „тяжіє певне соціяльне замовлення... Система буржуазного українознавства повністю підпорядкована імперіялістичним цілям дестабілізації СССР, вписується в систему ідеологічних диверсій, спрямованих на ослаблення СССР та інших країн соціялістичної співдружності". В кінцевих рядках вона твердить, зовсім неправдиво, що „трудящі України пишаються своїми завоюваннями, здобутими у братній сім'ї народів СРСР', бо це, мовляв, вперше в історії вдалося розв'язати національне питання, утвердити братські відносини між трудящими різних національностей, створити нову історичну спільність людей — радянський народ".

Сказано виразно і ясно. Авторка, взоруючись на Юрія Андропова і його попередників на комуно-російському престолі, перенасичує свою статтю „марксистською діялектикою", бажаючи таким чином присЛонити насильне нищення української й інших поневолених Москвою націй.

Немає сумніву, що вона належить до цієї „сірої інородної еміненції", яка допомагає Москві нищити український народ і спільно з росіянами та іншими „нацменами" русифікують неросійські народи. Хіба, що вона свій „елябoрат" написала на замовлення КҐБ під терором.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один весняний ранок

Зима цього року особливо нам тут в Америці дошкулила і, здається, давно ми не чекали з такою нетерпеливістю на весну, сонце і тепло, як цим разом.

Тож не диво, що перший соняшний весняний ранок у квітні вітали ми з радістю і тим почуттям легкости і надії, на щось краще, на те, що він напевно принесе приємну несподіванку враз із тим першим весняним леготом.

Але навіть з тим легким почуттям, коли немов хочеться цілий світ обійняти, щоденна рутина вимагає із першими проміннями сонця до вашого вікна включити радіо, щоб довідатися „що сталося" протягом ночі та які затримки вас чекають на дорозі до праці.

Немає часу у тій ранній годині слухати музику — але навіть і коли в цей виїмковий ранок хочете її доконче почути, то також у легшому виданні, як ось хоча б так відповідну до соняшної днини пісеньку з „Оклагоми" „Ох, що це за гарний ранок, ох, що це за гарний день..." але кожна станція радіо чи телевізора виповнена вістками.

Отож хочете, чи ні, у ваші вуха ллється потік найновіших інформацій: про нову атаку арабських терористів, у якій вбито і поранено десяток невинних прохожих, про іранських чотирнадцятьлітніх вояків, яких змушують боротися, про журналіста, якого вбили в Сальвадорі, про нові неспокої у Польщі, про совєтську збройну силу, що перевищає усі інші...

Десь поволі відпливає радісний настрій і ви переключаєте станцію на місцеві вістки, щоб таки довідатися яка буде дорога до праці. Негайно інформують вас про катастрофи на всіх дорогах в недалекій віддалі від Ню Йорку: на одній автостраді зударилися два авта, трупів немає, але в обидві сторони сповільнений рух, на другій перевернувся вантажний віз і розсипався цілий транспорт курей для крамниць, на іншій авта стоять на довжині п'ять миль з невідомої ще причини і... заповідач поважно перестерігає вас, щоб туди не їхати. А далі починається перелічення літер ліній підземних поїздів та час їхніх запізнень.

Після кількох хвилин заповідач переходить до місцевих вісток і ви забуваєтеся на хвилину кудою можна вам їхати, а де краще навіть не зближатися і слухаєте, що... на Бронксі знову знайшли замордовану старшу самітню жінку, (вже третю в короткому часі вияснює вам репортер), що в Брукліні після родинного непорозуміння чоловік встромив у серце жінки кухонний ніж, що в одній із місцевих публічних шкіл 15-літня дівчина забила свою товаришку, що в іншій школі учень пробував знасилувати свою учительку. Такі макабричні вістки переплітаються спокійнішими, але також не надто веселими: про піднесення цін, про близький вже день податкового звітування про сповільнення плянів нищення трійливих відпадків, про нову листу харчів, які мають небезпечні для здоров'я складники.

По дорозі до праці бачите, що сонце далі світить так гарно, як перед годиною і у повітрі є безумовно запах весни. Цілою силою волі відсуваєте від себе всі ті недавно заслухані „веселі" вістки і радієте, що ось зараз зустрінете своїх товаришів редакційної праці, з якими можна буде поділитися усміхом і радістю весняного ранку, або і заспівати на доказ того перші стрічки пісеньки з „Оклагоми".

Відкриваєте двері „Свободи" і вас вітають так часто у наших часах новиною: „Ви знаєте хто помер? ...і тут паде прізвище добре знайомої з громадської праці людини, що саме відійшла з кола нашої спільноти.

Усміх і пісенька завмирає на устах, ви жалієте, що клали стільки надій на цей весняний ранок, а на думку приходить цинічне ствердження Оскара Вайлда: „Що може доброго принести день, який починається вставанням."

О-КА

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Ярослав Курдидик

НЕВЖЕ ЧЕРГОВА ҐРЕНАДА ДЛЯ ЗСА?

Погляньте на мапу Центральної Америки, а там запримітите, як між Мехіко і Ґватемалею, на протилежному боці до Ель-Сальвадору, втиснувся тупим клином Британський Гондурас. На цій невеликій розмірами британській колонії, що тепер має назву Беліз, є 150,000 населення, а своєю територією вона ледве дорівнює стейтові Массачуссетс.

Донедавна Беліз був однією із тих невеликих країн, яка, на перший погляд не вирізняється нічим особливим, чи пак економічно вартісним. Але це було давніше, а від декількох років на нього звернено пильнішу увагу. Беліз важливий своїм геополітичним і стратегічним положенням, а міжнародні аналітики відмічують і наголошують, що він готовий перемінитися для ЗСА у своєрідну „Чергову Гренаду"...

У XVI сторіччі Беліз був включений до території Нової Еспанії. Згодом британські колоністи з Ямайки створили поселення уздовж ріки Беліз, яка перепливає майже через ціліську територію цієї мініятюрної колонії. Під час воєн між Великобританією та Еспанією у XVIII сторіччі, а зокрема 1836 року, після т. зв. „Емансипації Центральної Америки з-під еспанського владування", у 1862 році ця територія під назвою Британського Гондурасу, стала британською колонією із підпорядкуванням у тому часі, Ямайці. Проминув деякий час і в 1884 році створено з неї „Незалежну королівську колонію Великобританії".

Проблему Белізу комплікує факт, що цією малою країною можуть дуже легко заволодіти прокомуністичні підпільники-партизани і таким чином, це дасть комуністам вельми важливий мостовий причілок у геополітиці Центральної Америки, який безпосередньо буде межувати з Мехіко.

Із Белізу комуністи зможуть дуже легко інфільтрувати однаково своїх людей і зброю до Мехіко, а об'єднавшись із досить поважною фракцією мехіканських комуністів, зможуть навіть перебрати владу у Мехіко, де, до речі, владування не втішається „загальною популярністю і великим довір'ям".

Якщо Мехіко впаде, то тоді комуністична безпосередня загроза застукає до південних дверей ЗСА, яких розділює тільки дуже слабосильна природна перешкода, — ріка Ріо Ґранде.

Варто теж згадати, що теперішню, незле зорганізовану, комуністичну льокальну фракцію у Белізі тримає під гострою контролею, дотеперішній британський ґарнізон, що складається із 1,800 або уточнюючи, двох батальйонів вояків і невеликої повітряної фльоти, складеної із шістьох легких бойових джетів і коло 30 гелікоптерів різного мілітарного призначення.

Від довшого вже часу Ґватемаля плянує заволодіти Белізом, а британці побоюються, що коли вже у недалекому майбутньому вони заберуть свій невеликий ґарнізон, Ґватемаля напевно намагатиметься окупувати і присвоїти собі Беліз.

Мілітарні знавці того обширу побоюються, що з відходом англійців із Белізу, добре підсилені і підтримані Кубою і Нікараґуа комуністичні партизани, можуть створити, таку саму подібну політичну каламатню, яка своєю формою політичної діяльности та беззастережною орієнтацією на Москву, — готова бути достеменно подібною до Ґренади.

У зв'язку із заплянованим недалеким відходом британців із цієї своєї колишньої колонії, якій вони 21-го вересня 1981 надали повну самостійність і прирекли, що до двох-трьох років заберуть з Белізу настановленого там прем'єр-міністра Джорджа Прайса і ввесь свій ґарнізон, оце вперше появилися в пресі нотатки, що ЗСА розглядають тамошню ситуацію із найпильнішою уважливістю.

При чому не виключається і такої можливости, що ЗСА в сучасну пору, маючи на території Гондурасу кілька тисяч війська, — в тому числі теж елітарних спадунів; у прибережжі десяток кораблів різного призначення, в тому теж оподалік авіаносець, — у відповідному часі можуть перевести такий самий блискавичний маневр, як це сталося нещодавно тому із Ґренадою...

Іван Боднарук

ДО КРАСИ, СВІТЛА І СОНЦЯ

Нещодавно минуло півстоліття з дня смерти, а сто років з дня народження поетеси Христі Алчевської. Була вона теж маляркою, перекладачкою творів світової клясики, громадською діячкою і педагогом. Багато труду посвятила для освіти селянства й покращання долі робітництва. Листувалася з О. Кобилянською, яка в листах називала її „білою, прекрасною мевочкою". Грицько Чупринка присвятив їй свій вірш „Перед образом Христа". Ось він:

Як тихо в кімнаті!
В заквітчаній шаті
На темній іконі
В кривавій короні
Христос головою поник.

Неначе нудьгує,
Що мучивсь він всує,
Що зникло все праве,
І свято криваве
Справляє й тепер чоловік.

Зворушує згадки
Огонь од лампадки,
Що світять тут люди,
Про факел Іюди
В густім Гетсиманськім саду.

Бо й досі ще люди
Страдальців повсюди
Шукають завзято
На дикеє свято
В догідність людському суду.

Була дочкою відомої харківської педагогічної діячки Христини Алчевської і сестрою славного у свій час оперового співака-тенора Івана Алчевського. Її друзями були такі визначні люди, як Анрі Барбюс і знаний маляр російського морського відомства Ткаченко. З першим Христя листувалася до смерти, а коли він приїздив до Харкова в 1927 й 1929 роках, вона, як письменниця і перекладачка, супроводила його всюди. Ткаченко, хоч жив у Парижі, щороку приїздив на Україну й був закоханий в Алчевську, але з нею не одружився, бо був 20 літ старший від неї. Закінчивши першу Харківську гімназію, студіювала Алчевська в паризькій Сорбоні педагогіку, а в Харківській школі закінчила в 1914-1915 роках курс малярства. Бажала працювати над освітою народу, тому, як і її мати, стала вчителькою.

Христя Алчевська володіла добре французькою мовою, перекладала деяких французьких письменників, як Беранже, Вольтера, Гюго, Жюля Верна. Плекала культ чистого мистецтва і вміла гарно зображувати у своїх творах настрої. Крім драми „Люїза Мішель" (1930), залишила низку збірок поезії: „За сонцем" (1906), „Вишневий цвіт" (1912), „Пісні серця і просторів" (1914), „Сонце з-за хмар", „Пробудження", „Пісня життя". Її пісню „Гей, на бій! За нами встануть всі знедоленії люди!" співали робітники. Музику до неї написав брат поетеси Григорій, співак і композитор, а вперше виконав її брат Іван.

Писала послання до Сибіру політкаторжникам, присвячувала вірші матерям поляглих у боротьбі за волю, продовжувала шукати себе в образотворчому мистецтві. У важкі часи реакції 1906 року сказала у своєму вірші „Крик чайки":

Я — провісниця гніву безодні,
Білая чайка над морем сумним,
Думка, що збуджує сили народні,
Гасло, що променем сяє ясним...

Гей же, до мене, чайки прилучайтесь,
Лучче не жити, а згинуть в бою!
Хутко зо мною над морем єднайтесь,
Міцно боріться за долю свою!

У 1909 році в Петербурзі, як п'ятий том дуже голосного тоді й цілком забутого тепер російського поета-декадента (в гіршому розумінні слова) Івана Рукавішнікова, вийшло щось подібне до антології поезії в перекладах цього поета.

До збірки, що її автор назвав „Молодая Украіна", увійшли й твори Христі Алчевської. В „Українській Хаті" помістила Алчевська рецензію на збірку Грицька Кернеренка „Мости надхнення". Був це жид із Гуляйполя, справжнє прізвище Кернер, який писав поезії українською мовою. Це був, мабуть, перший такий випадок в історії української літератури. А втім, тема „жиди в українській поезії" ще чекає на свого дослідника. В цій рецензії писала Алчевська про Кернеренка: „Вона (себто та збірка) доводить нам яскраво, що вдійсності нема протилежностей культурних завдань в оцих двох народів — українців і жидів — вони можуть сумирно зійтися і подати один одному руку".

В рецензії авторка підкреслила щирість і поетичний хист Кернеренка. Вона писала: „Відповідно мудрости своїх предків, він уміє в коротких, але виразних словах передати драматизм життя".

Поезія Христі Алчевської повна ніжної туги за красою, світлом і сонцем. Її життя було, як пісня: коротке, але повне високого пориву до світу правди й любови до народу. Освіта для народу і визвольна пісня для народу — для цього жила Алчевська. Допомагала матеріяльно і своїм вогненним словом революційним борцям, яких царат заслав на каторгу. Серед них пам'ятала особливо про Павла Грабовського.

Малювала здебільшого море, краєвиди Криму й Оранієнбавму й...чайки на небозводі. Тому в листах до неї називала її Ольга Кобилянська „білою, прекрасною мевочкою" й писала: „У вас душа ніжна й така, здається мені, повна поетичного передчуття".

Великий вплив на світогляд Христі Алчевської мав французький письменник Анрі Барбюс, з яким вона була особливо знайома й листувалася до кінця життя.

Командир Мирон Гура відвідав Багами

Стоять (зліва): командир Г. Ґ. Шліхтінґ, репрезентант військово-морської фльоти при амбасаді ЗСА в Багамах; комодор Джан Бирк (нищильник 20); амбасадор ЗСА в Багамах д-р Лев Добрянський; А Гіршорн, п- і Добрянська, дружина амбасадора, командир Мирон Гура (ЮСС В М В Пратт), командир В. М. Фридж (ЮСС Труетт). (от)

Наприкінці лютого ц. р. до порту „Райського Острова" в Насо, Багами, причалило декілька кораблів американської військово-морської фльоти ЗСА, між ними був „ЮСС В.М.В. Пратт", яким командує командир Мирон Гура, спортовий вихованець УСВТ „Ч. Січ". Згідно з довгорічною традицією, керівник місцевого касина Аллан Гіршорн в порозумінні з репрезентантом Американської фльоти при місцевій американській амбасаді командиром Г. Ґ. Шліхтінґом, влаштував для вищих офіцерів трьох кораблів товариське прийняття, у якому взяв участь теж командир Мирон Гура.

Виявляючи традиційну українську гостинність, командир М. Гура запросив згаданого керівника касина А. Гіршорна, його співпрацівників та працівників американської амбасади в гостину на поклад свого нищильника. Ця історична гостина відбулася в середу, 22-го лютого ц. р., і на ній зустрілися два українці: амбасадор ЗСА на Багамах д-р Лев Добрянський і командир нищильника Американської військово-морської фльоти Мирон Гура. Бурхливу овацію викликав командир Мирон Гура, коли під час вітання визначних гостей він привітав амбасадора д-ра Лева Добрянського українською мовою: „Вітаю вас, пане амбасадоре!"

Це вітання було для д-ра Л. Добрянського приємною несподіванкою і амбасадор з щирим гумором відмітив перед численними гостями цю рідкісну зустріч двох українців на острові Багами.

Під час прийняття амбасадор д-р Добрянський висловив признання за прихильність до Американської фльоти А. Гіршорнові та вручив йому грамоту признання. Прощаючися після прийняття з командиром М. Гурою, амбасадор д-р Добрянський запросив його в гості до своєї резиденції, але з огляду на виїзд ці відвідини відкладено на майбутнє.

Представляємо командира Мирона Гуру

М. Гура народився в Солотвині, в Україні в 1943 році. Виїхав з України разом з батьками перед приходом окупаційної червоної армії в 1944 році і довгим шляхом через країни Західньої Европи, Південної Америки прибув до ЗСА. Проживаючи в Нюарку, Мирон пройшов усі щаблі у вишколі копаного м'яча, спочатку в молодших дружинах, пізніше в першій дружині, з якої двократно був вибраний до репрезентації Ню Джерзі і Ліґи. Завдяки добрій підготовці в ланці копаного м'яча в УСВТ „Ч. Січ", Мирон здобував великі успіхи також і в шкільних дружинах середньої школи в Ірвінґтоні, а пізніше Аннаполіській Військово-Морській академії, з якої трикратно був вибраний „Ол Амерікен" в копаному м'ячі.

Закінчивши успішно студії в цій академії, М. Гура в 1966 році одержав стипендію Фулбрайта і переїхав на студії міжнародного права в Католицькому університеті у Валпарейсо, Чіле. Після закінчення цих студій Мирон був призначений до служби спочатку на кораблі ЮСС Павер (ДД-839), пізніше старшиною на нищильнику, далі — оперативним старшиною на ЮСС Бенджамін Студдерт (ДДҐ-22); потім його призначили екзекутивним старшиною ЮСС Семмерс (ДДҐ-18), головним старшиною і командиром нищильника.

М. Гура виконував також обов'язки інструктора НРОТК в університеті Каліфорнія у Лос Анджелес. Командир Мирон Гура, крім англійської, володіє вправно українською, еспанською і російською мовами. За успішну службу він був нагороджений медалею „Нейві Коммендейшон" із золотою зіркою, „Комбат В. Комбат Екшон Ріббон", медалею „Національної оборони республіки В'єтнаму".

Командир Мирон Гура одружений з Єленою, уродженою Сіс. Вони мають троє дітей — Христину, Стефана і Андрею. Христина і Стефан є членами спортової плавацької ланки УСВТ „Ч. Січ"; вже зуміли здобути звання чемпіонів УСЦАК і були нагороджені трофеями УНСоюзу.

Управа і члени УСВТ „Чорноморська Січ" радіють успіхами свого спортового вихованця і бажають Миронові щасливо закінчити службу на могутньому нищильнику „Пратт".

О. Твардовський

У 60-річчя смерти Ольги Басараб

У цьому багатоювілейному році, коли українська громада в діяспорі відзначає 170-річчя народження Шевченка, 50-річчя смерти Михайла Грушевського, 45-річчя Карпатської України, жіноцтво зокрема згадує 50-річчя першого Всеукраїнського жіночого конґресу в Станиславові, 30-річчя смерти 500 героїнь з Кінґіру та велике сторіччя українського жіночого руху, яке сповниться 8-го грудня в цьому році. Але з року в рік зорганізовані на наших нових поселеннях українки вшановують пам'ять героїнь у лютому, в якому віддала своє молоде життя Ольга Басараб, а 18 років пізніше Олена Теліга.

Саме в цьому році минуло 60 років від геройської смерти Ольги Басараб. Вірні традиції українки в Маямі, Фльорида, згуртовані в 17-му Відділі Союзу Українок Америки, святковою імпрезою віддали поклін її пам'яті в залі Українського Американського Клюбу в неділю, 11-го березня. Започатковано імпрезу молитвою і гимном СУА. На дбайливо вдекорованій сцені виднів обрамований рушниками портрет Ольги Басараб, а під ним — велика китиця квітів.

Програму відкрила голова Відділу Ірена Ракуш, підкреслюючи невмирущість посвяти на жертівнику української державности — Ольги Басараб та інших героїнь, що віддали життя за визволення України.

Доповідь д-р А. Власенко-Бойцун на тлі історичної скорботної долі української жінки в противагу до інших народів піднесла значення монументальної жертви Ольги Басараб та її леґендарної ролі. Мало коли згадувані рядки Т. Шевченка:

...Діти росли і підростали,
Дівчаток москалі украли,
А хлопців в москалі забрали,

вимовно зактуалізували проблему втрати дітей на розсіянні, що однозначно з вимиранням народу. Проте бадьоро прозвучала на закінчення доповіді Шевченкова строфа „Встане Україна!"

Виступ сестер Богдани, сольоспів, і Гандзі, піяно, Максимовичівних захопив слухачів виконанням народних пісень — „Тихо Дунай воду несе", колисанки „Виростиш ти, сину" сл. В. Симоненка, муз. А. Білаша.

Секретарка Відділу Соня Микитка свіжо й переконливо пригадала Лесю Українку, продеклямувавши „Контра спен сперо". У добре виведеній інсценізації Петра Карманського „Лист до мами з тюрми" Софія Серна хвилююче передала останні хвилини засудженої на смерть. Вірш Олеся Бабія „Пам'яті Ольги Басараб" з драматизмом відтворила Ірена Ракуш, обдарована доброю дикцією й широким обсягом голосу.

На кінець імпрези учасники проспівали „Ще не вмерла Україна". Програму вела Люба Кобрин.

На залі влаштовано виставку давніх і нових жіночих видань з історії українського жіночого руху, збірник „Незабутня Ольга Басараб" та інші.

І. К.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 11.

Л. Трачук, Форт Ірі	22.00
д-р К. Кунцьо, Бейсайд	20.00
Г. Лозинський, Чикаго	20.00
С. Павлишин, Мейпл Гайтс	15.00
д-р Я. Микулович, Ембридж	13.79
І. Вакарик, Банфар	12.00
М. Крумшин, Йонкерс	12.00
М. Миколаєнко, Мт. Рейніє	12.00
П. Прус, Філядельфія	12.00
С. Сивик, Равнд Лейк	12.00
В. Барабаш, Гартфорд	10.00
о. В. Грабець, Аллентавн	10.00
Р. Лукашевський, Чикаго	10.00
М. Мисюк, Линбрук	10.00
В. Пакуляк, Міннеаполіс	10.00
І. Руденський, Савтгемптон	10.00
Н. Хойнацька, Овк Форест	10.00
О. Лукасевич, Відд. 375	9.00
С. Новаківський, Відд. 375	9.00
І. Павлюк, Твин Лейкс	8.00
С. Блажків, Торонто	7.00
Г. Верига, Монтреаль	7.00
І. Ґерчук, Вестон	7.00
В. Гіна, Ню Гейвен	7.00
К. Дзюба, Вест Сенека	7.00
Л. Кобринський, Броссард	7.00
В. Мельничин, Френкфорт	7.00
В. Папіж, Дітройт	7.00
Анна Петрик, Смовкі Лейк	7.00
Просвіта, Вінніпеґ	7.00
М. Фафендик, Шебойґен	7.00
О. Стоколоса, Відд. 441	5.49
А. Бачинський, Вест Монтреаль	5.00
Братство Пресв. Тройці Балтимор	5.00
С. Ганас, Монтреаль	5.00
О. Карпяк, Міннеаполіс	5.00
І. Малко, Балтимор	5.00
Л. Пастушак, Ричборо	5.00
О. Пісецька, Вестон	5.00
З. Таран, Мекеніксвілл	5.00
Р. Балабан, Торонто	4.00
П. Босик, Гемтремк	4.00
І. Була, Ессекс, Дж.	4.00
Ю. Лонишин, Плейнфілд	4.00
С. Панкевич, Слоам Спрінґс	4.00
В. Тижбір, Клифтон	4.00
Я. Базюк, Рочестер	2.00
Ю. Баранюк, Ірвінґтон	2.00
М. Білас, Парк Ридж	2.00
П. Бурак, Бімсвілл	2.00
М. Вайда, Стемфорд	2.00
В. Вацик, Айслінґтон	2.00
О. Винник, Йонкерс	2.00
М. Витвицька, І. Ґановер	2.00
П. Войтович, Балтимор	2.00
М. Волинець, Бад Кройцнах	2.00
І. Воробель, Чикаго	2.00
д-р Т. Ганушевський, Норт Провіденс	2.00
Н. Гафткович, Гартфорд	2.00
І. Гнатів, Йонкерс	2.00
д-р М. Головатий, Чикаго	2.00
Й. Гома, Бриджпорт	2.00
І. Гош, Філядельфія	2.00
П. Гусак, Ню Йорк	2.00
Ю. Гнат, Ірвінґтон	2.00
С. Ґеба, Ляпин	2.00
Г. Гіна, Ню Гейвен	2.00
Я. Зубаль, Валлінґфорд	2.00
д-р М. Іваницький, Джолєт	2.00
С. Капелян, Дітройт	2.00
П. Кіцила, Чикаго	2.00
Й. Кладко, Саннівейл	2.00
Г. Когут, Н. Голлівуд	2.00
М. Костинюк, Ричмонд	2.00
П. Лащук, Юньйон	2.00
Р. Лесік, Вудбайн	2.00
П. Ліщак, Янгставн	2.00
Г. Макух, Рослиндейл	2.00
М. Меллон, Тарентум	2.00
Н. Мерена, Джансон Сіті	2.00
І. Мулькевич, Торонто	2.00
М. Нечепоренко, Джефферсон	2.00
М. Ольвіняк, Ню Йорк	2.00
І. Падик, Торонто	2.00
А. Пастернак, Амстердам	2.00
Л. Підвербецький, Бирлінґтон	2.00
А. Ромас, Ля Саль	2.00
С. Салдан, Наєлс	2.00
І. Сліпець, Парма	2.00
М. Сосяк, Леттем	2.00
О. Сокіл, Гаффорд	2.00
О. Стецура, Торонто	2.00
М. Товстуха, Віндсор	2.00
Ю. Укарма, Норвич	2.00
П. Шмагала, Істон	2.00
А. Ямрозик, Ню Йорк	2.00
В. Веселий, Гартфорд	1.73

ЛІДЕРИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії вже переконались, що провідника Джессі Джексона, третього з ряду кандидата на президента, треба трактувати дуже поважно, бо він вже зумів зібрати достатню кількість делегатів, щоб мати вплив не тільки на партійну плятформу під час Конвенції, але також на рішення хто із двох кандидатів здобуде номінацію Демократичної партії.

КОУАО відбув...

Закінчення зі ст. 1.

комісії, члени: Григорій Цебрій, Микола Кузик, мгр Ярослав Данків, Людмила Костик; Товариський суд: д-р Аскольд Лозинський, голова, Михайло Фурда і Володимир Костик — члени; комісія молоді і студентства: Христина Бабяк, місце для Пласту, Микола Грицковян, мол. — ТУСМ.

Збори формально відкрив голова інж. М. Шпонтак, а о. протоієрей Іван Ткачук з Української Автокефальної Православної Церкви, проказав молитву. Обрано Президію в особах мгра І. Винника і мгра Я. Дацкова і дві комісії — верифікаційну й номінаційну, що їх очолили Володимир Копчинський і ред. І. Длябога.

Вичерпно звітував, після прочитання і прийняття протоколу, М. Шпонтак, який підкреслив, що минулий рік був багатим на різні імпрези та інші активності. Крім традиційних вже всегромадських імпрез та відзначення державних річниць, КОУАО активно брав учать в різних антикомуністичних маніфестаціях, влаштував панель про ІУ СКВУ, збагачував влаштовувані програми у столиці ЗСА, а його представники вітали Владику Василя Лостена з нагоди іменин. Канцелярія втримувала зв'язки із законодавцями з нюйоркського стейту, зокрема із сенатором Алфонсом Д'Аматом і конгресменом Вілліямом Ґрі-ном, які дуже прихильно ставляться до проблем поневолених Москвою народів; писала листи до Білого Дому і Конгресу у справі оборони Юрія Шухевича й інших політичних в'язнів, інтервеніювала у справі Великого голоду в Україні і русифікації. Він висловив вдоволення місцевої громади з приводу домовлености між трьома Центральними організаціями — НТШ, УККА і УАКР у справі спільних акцій проти русифікації України і відзначення 20-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні, яке відбудеться в неділю, 16-го вересня ц.р. Повідомив також, що КОУОА зібрав в минулому році на УНФ 9,777 долярів і подякував тим, що жертвували і тим, що займалися збіркою.

Фінансовий референт М. Хоманчук повідомив, що усіх приходів за минулий рік було 7,661,11 розходів 6,581.95 і в касі залишилося 1,079.16 долярів. О. Луцька подякувала обидвом щоденникам „Свободі" і „Америці" за позитивне ставлення до КОУАО і поміщування інформацій про його працю. Мгр І. Винник підкреслив, що Управа працювала добре, втримувала атмосферу об'єднання громади і закликав в цьому напрямі далі працювати, бо вже є певні познаки звороту на краще. Він запропонував уділити абсолюторію уступаючій управі з признанням і цю пропозицію присутні прийняли оплесками.

Майже половина присутніх взяли участь у дискусії над звітами, порушуючи при тому цілий ряд важливих справ. Всі однак схвалювали примирливу політику теперішньої управи у відношенні до всіх українських організацій і установ.

Від Екзекутиви УККА Збори вітав мгр Я. Савка, а мгр І. Винник інформував про хід переговорів між двома Централями за посередництвом Українського Лікарського Товариства в Північній Америці.

Збори закінчились молитвою і благословенням о. прот. І. Ткачука.

Громади Фльориди...

Закінчення зі ст. 1.

ни її доповнили. Після того приявні склали свої пожертви на ювілейний фонд НТШ, які досягли суму 13,700 долярів. 12 осіб чи родин склали по 1,000 дол., а саме Олекса Бардахівський, Василь Бора, Павло і Марія Гарматії, Василь Гелембин, проф. Богдан і Наталія Перфецькі, Микола і Ірина Ракуші, д-р С. Росоха, М. Стасюк, Михайло Шипула, Омелян і Марія Татунчаки, Любомир і Ірина Трачі та Анна Трач. Збірка відбулася під кермою д-ра Росохи при видатній помочі Богдана Дейчаківського і Е. Жарського. Д-р Падох склав щиру подяку приявним, зокрема ж жертводавцям, після чого о. С. Біляк відмовив молитву подяки.

Два дні пізніше, 27-го березня, відбувся подібний святочний вечір для відмічення 110-річчя НТШ в другому українському середовищі у Норт Порт, в якому узяли участь українські громадяни також із сусідних місцевостей Ворм Мінерал Спрінгс, Веніс і Порт Шарлот. В просторій залі Українського Релігійного і Культурного Осередку ім. св. Андрія, відомого з того, що в його церковному приміщенні відбуваються на переміну українські католицькі й православні Богослужби, зібралося біля 100 громадян.

Зібрання відкрив голова Осередку Володимир Різник, який після слів привітання та з'ясування мети вечора, передав слово Епіфанові Гринькову, культурно-освітньому діловодові, який коротко познайомив приявних з понад столітньою історією НТШ. Після цього доповідь про НТШ виголосив д-р Я. Падох. Вступом до доповіді було слово дійсного члена НТШ д-ра Павла Сениці, який також відчитав ювілейний заклик НТШ до української громади та слово привітання для ювілята від Блаженнішого Патріярха Йосифа, який є найстаршим живучим дійсним членом й до того одним із трьох живучих почесних членів НТШ. Два другі — це Блаженніший Митрополит Мстислав і проф. Володимир Кубійович. Д-р Сениця поінформував приявних про фінансові проблеми НТШ і зокрема про наглячу конечність НТШ сплатити довг за новонабутий дім коштом трьох четвертих міль. долярів, щоб звільнившись з довгу могти всеціло присвятитися науковим завданням та приміщенням і поширенням бібліотеки та архівів.

На заклик д-ра Сениці й при великій допомозі Б. Дейчаківського і Е. Гринькова й після заохоти приявного в Норт Порті фундатора НТШ д-ра Миколи Ценка, відбулася збірка на ювілейний дар для НТШ, яка принесла 7,797.35 долярів, включивши до неї суму 217 дол., зібраних попередньої неділі на другу церковну „тацу". Між жертводавцями відмічено особи, які склали по 1,000 дол., що стали фундаторами дому та доживотними членами-прихильниками НТШ. Є ними: Стефан і Ірина Пристайко, Марія Стефанишин, Володимир і Лідія Тимошенко та Андрій і Леся Харак. Всі, крім М. Стефанишин, з Канади. Присутні нагородили їх оплесками подібно, як також тих приявних, які раніше стали фундаторами НТШ, а саме Володимира Сушкова, проф. Богдана й Наталку Перфецьких та д-ра Миколу й Стефанію Ценків, які склали 2,000 долярів. Присутні тепло вітали о. митрата Теодора Форостія, пароха місцевої православної церкви. Вечір закінчився щирою подякою д-ра Падоха для всіх приявних, а зокрема для жертводавців та організаторів цього ювілейного зібрання, В. Різника, Е. Гринькова й д-ра П. Сениці. Опісля висвітлено фільм з посвячення нового дому і ювілейних святкувань НТШ.

Останньою громадою, яку відвідав д-р Падох, був Ст. Пітерсбург, де в парафіяльній залі української католицької церкви відбувся святочний вечір присвячений ювілеєві НТШ в четвер, 29-го березня.

Вечір розпочав привітанням голова Іван Когут, після чого промовляв о. парох Ярослав Федик, який на тлі історії НТШ підкреслив вагу української науки не лише в інтелектуальнім розвитку суспільности, але й на шляху до державности. Після того відбулася доповідь про НТШ його голови та висвітлення фільму з ювілейних святкувань НТШ, зокрема з посвячення його новонабутого дому. Після цього переведено збірку на ювілейний фонд НТШ, яка принесла суму 4,200 долярів.

У переведенні збірки та влаштуванні вечора дуже допоміг інж. Роман Бараболяк, голова громади І. Когут та о. Я. Федик, який жартом підмітив, що до його допомоги та особистої щедрої пожертви для НТШ, крім ваги тої установи, причинилося й те, що він називається Ярослав, подібно, як голова НТШ.

Прощаючись з місцевою громадою, д-р Падох висловив вдячність для громадян соняшної Фльориди, які й на дозвіллі не забувають про громадські, зокрема наукові справи й завжди готові їм допомогти в потребі. Окрему подяку він висловив Люсі Арвін та Володимирові Мазуркевичеві за їхні щедрі пожертви по 1,000 долярів.

Представники...

Закінчення зі ст. 1.

Ню Йорку. В концерті, інформував д-р Т. Гунчак, беруть участь такі мистецькі сили як Рената Бабак, Тома Гриньків, Нестор Цибрівський, Андрій Добрянський, та хор „Думка" під орудою Семена Комірного. Координатором концерту є відомий із мистецького успіху концерту для вшанування жертв Великого голоду інж. Юрій Повстенко.

Крім високоякісної мистецької програми плянованої імпрези, стоїть в осередку уваги доповідь про постання та значення УГВР заступника президента УГВР, як і голови Закордонного Представництва УГВР, о. д-ра Івана Гриньоха, який приїжджає з Европи. Участь у святі заповіли також інші члени УГВР, зокрема Микола Лебедь, а далі мгр Дарія Ребет, д-р Мирослав Прокоп, д-р Павло Турула, проф. Лев Шанковський, інж. Василь Потішко та інші.

Організаційний комітет цієї імпрези надіється, що українська громада Ню Йорку та околиці прибуде численно та цим відзначить цей важливий момент української визвольної боротьби.

Свято 5-го травня — це лише початок ряду імпрез, над якими працює Комітет. Осінню заплановано день споминів про творення, ролю і значення УГВР, в якому говоритимуть творці УГВР, а далі плянується по усіх великих українських скупченнях ряд викладів про УГВР, щоб якнайкраще поінформувати громаду про цей відтинок історії України. Задумується також відбути наукову конференцію на цю тему.

У розмові представників Громадського Комітету та живій виміні думок з членами Головної Екзекутиви УНСоюзу: головним предсідником д-ром Іваном Флисом, головним секретарем Володимиром Сохановим і головним касиром Уляною Дячук, висловлено також погляд, що 40 років це велика проміж часу і що на зміну тим, що вийшли на верх українського політичного життя приходять нові діячі на еміграції і в Україні.

На закінчення зустрічі д-р І. Флис запевнив гостей, що членство УНСоюзу і його видання, розуміючи важливість цих роковин УГВР постараються причинитись до їх гідного відзначення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8-го КВІТНЯ 1984 р.

Лорейн, Огайо. Річні загальні збори 233-го Відд., о год. 5-ій веч. в залі УНДому. На порядку: відкриття зборів; відчитання порядку нарад; вибір Президії Зборів; вибір Номінаційної Комісії; прочитання протоколу з попередніх зборів; звіти Управи і К Комісії; дискусія над звітами; уділення абсолюторії уступаючим Керівним Органам; вибір нових Керівних Органів; внески, запити та побажання; закриття. — Ст. Ганчарик, гол., Тетяна Сіпецька, секр.